

SAMMANFATTNING FÖR ALLMÄNHETEN

Ålands strukturfondsprogram 2014 - 2020, Entreprenörskap och kompetens

CCI2014FI05M2OP001

En sammanfattning för allmänheten av innehållet i de årliga och de slutliga genomföranderapporterna ska offentliggöras.

Programmet som delfinansieras från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Europeiska socialfonden (ESF) har nu genomförts under sex år med början år 2015. Under 2021 tillfördes programmet

tilläggsfinansiering för främjande av krisreparation i samband med covid-19-pandemin och förberedande av en grön, digital och resilient återhämtning av ekonomin. I samband med tillskott av ny finansiering godkände kommissionen landskapsregeringens förslag till omfördelning av programresurser från finansieringsinstrumentet riskkapital till rörelsekapital för små och medelstora företag som lidit av effekterna av covid-19-pandemin.

Programbudgeten utökades till 10,8 miljoner euro varav mer än hälften finansieras från fonderna och den andra hälften från Ålands landskapsregering. Tilläggsfinansieringen om drygt 0,727 miljoner finansieras i sin helhet från EU:s återhämtningsfond. 85 % av hela programbudgeten är bunden till 69 godkända projekt och portföljbolag. Sammanlagt 7,8 miljoner euro har betalats ut i projektstöd. Ålands Utvecklings Ab som förvaltare av finansieringsinstrumentet ”Offentligt riskkapital” har hittills investerat riskkapital i elva bolag om knappt 1,2 miljoner euro. Ersättning för programmets administration och förvaltningsarvode för finansieringsinstrumentet uppgår till 0,7 miljoner euro.

Programfinansieringen från regionalfonden är inriktade på att skapa tillväxt, innovation och ökad konkurrenskraft i små och medelstora företag på Åland. Resultaten visar att de flesta målsättningarna är uppnådda. Vid utgången av 2021 har mer än 600 små och medelstora företag varit delaktiga i programmets genomförande. Över hälften av företagen är att betrakta som nya d.v.s. de har inte varit aktiva på marknaden längre än tre år.

En dryg fjärdedel av företagen avser introducera en ny produkt/tjänst i företaget och en dryg tiondel avser introducera den på marknaden utanför Åland. I uppföljningen av programmet redovisas för en ökad sysselsättning om drygt 140 arbetsplatser bland de delaktiga företagen.

För finansiering från socialfonden ska projekten vara inriktade på arbetslöshet – framför allt hos unga, rörlighet på arbetsmarknaden, inklusion, kompetenshöjning av arbetskraften eller utbildningssystem. De allra flesta uppställda målen har uppnåtts och en del tom. överträffat målen. Per den sista december 2021 har 16 projekt helt genomförts och fem är pågående. Det totala antalet deltagare överstiger det planerade antalet.

Projekt som ännu pågår med verksamhet under år 2021 delfinansierade från regionalfonden.

Högskolan på Åland startade upp ”Business Lab Åland” redan 2015 och projektet avslutades under slutet av år 2021. Ett fyrtiotal företag har under projektets gång erbjudits en plats för driftiga entreprenörer som vill utveckla sitt företag med tydlig tillväxtambition. Projektet har byggt på nätverkande med partnerföretag och andra affärsnätverk. Genom breda antagningsområden i

urvalskriterierna för medverkan i projektet har möjligheter till kreativitet och innovationer inom alla områden främjats för att skapa ny affärsverksamhet. Alla företag har produktutvecklat under sin period i Business Lab och många av företagen hade produkter (eller tjänster) som var nya på den åländska marknaden den period företaget var med i projektet. Ett stort antal företag har även kunnat introducera sin produkt på marknader utanför Åland.

Under hösten 2021 startade *Ålands Näringslivs* projekt *Utveckla framtidens företag REACT* med finansiering från EU:s återhämtningsfond som bygger på en fortsättning och utveckling av det tidigare och avslutade projektet *Utveckla framtidens företag*, som *Ålands Näringsliv* drev 2016-2020. Inom ramen för projektet erbjuds nya och befintliga företag hjälp med företagsutveckling och hjälp med verktyg för att ta strategiska beslut. De åländska företagen ska stärkas i de nya verksamhetsförutsättningar som uppkommit i och med covid19 pandemin. Projektet beräknas pågå fram till 28 februari 2023.

Under sommaren 2021 beviljades *Högskolan på Åland* upp *Business Lab Åland (BLÅ)* med finansiering från EU:s återhämtningsfond en utveckling av sitt tidigare projekt med digitalisering och hållbarhet som fokusområden. Syftet med en fortsatt BLÅ är att erbjuda även för befintliga företag, som behöver hjälp för att ställa om, att söka till Business lab. Projektet avser även utreda och göra förarbeten för framtida samarbete kring innovationskluster. Projektet beräknas pågå fram till 31 december 2022.

Projekt som ännu pågår med verksamhet under år 2021 delfinansierade från socialfonden

Energi- och Miljötekniska Föreningen r.f., EMIL, fortsatte sitt projekt *Kompetenshöjning och miljöbesparing* och har pga. pandemin fått förlängt till slutet av 2022.

Med start från januari påbörjade *Emmaus Åland r.f.* sitt projekt *Växtkraft 2.0* med syfte att nå 150 personer som riskerade att marginaliseras. Projektet fortsätter till slutet av 2022.

Våren 2021 beviljades *Optinova AB* ett kompetenshöjande projekt för sin personal på Åland. Projektet fortsätter till slutet av 2022

I april 2021 beviljades *Ålands Näringsliv* ett projekt från det nya insatsområdet med finansiering från EU:s återhämtningsfond i syfte att ge ungdomar en möjlighet till sommarjobb trots den kärva tiden.

I september 2021 beviljades *Högskolan på Åland* finansiering för ett projekt kallat *Gear Up!* Med syfte att ge turistföretagare en kompetenshöjning framför allt kring den digitala världen.

Under slutet av året beviljades *Utbildnings- och kulturavdelningen* på Ålands landskapsregering finansiering från EU:s återhämtningsfond för ett projekt med syfte att skapa förutsättningar för att tillhandahålla den tekniska kompetens inom förnyelsebara energi- och teknikformer som behövs för att sköta drift, löpande underhåll- och servicearbeten av till exempel vindkraftsturbiner, solpaneler och elbilar. Målet är att en ny utbildningsinriktning påbörjas hösten 2022.